

Motivational Interviewing ter bevordering van medicatierouw bij mensen met schizofrenie:

van weten naar doen

zorg voor mensen met schizofrenie

18 februari 2010

jos dobber

hogeschool van amsterdam

lectoraat evidence based nursing

‘Ik ben muzikant en ex-model. Op een dag ben ik door drugsmisbruik psychotisch geworden. Ik ben 2 keer een half jaar opgenomen in een inrichting, want ik leefde in een fantasiewereld.

Nu heeft het Riagg het zo gespeeld dat ik onder een RM gesteld ben en ik verplicht medicijnen slik. Daar zou ik graag vanaf willen, want ik word er impotent van, en ik heb een kinderwens. Ook op creatief vlak komt er niets meer uit me (...). Het Riagg geeft me geen mogelijkheid te stoppen met medicatie; ze dreigen met opname in een inrichting. Dit is voor mij een groot dilemma. Ik loop nooit meer achter de meisjes aan, want dat heeft toch geen zin meer.’

Edwin (38), Rotterdam. Volkskrant Magazine 27.06.2009

Antipsychotica (1)

- ◆ Effectieve behandeling in acute fase
- ◆ Effectieve bestrijder van terugval als onderhoudsbehandeling
- ◆ Relapse percentages kunnen \pm 35% dalen bij 'volledige' compliance

De Haan & Bruggeman (2006)

Antipsychotica (2)

Echter:

- ◆ Op langere termijn hoge mate van noncompliance (10-80%)
McCracken & Corrigan (2008); Pharmo-Instituut (2002)
- ◆ Voortijdig stoppen met antipsychotica verhoogt het risico van relapse \pm 5 keer
Robinson et al (1999)

Medicatietroouw

1. Gedrag van patiënt tav.
gezondheidsadvies / behandelregime
2. Participatie patiënt in besluitvorming
behandeling
3. Strategie hulpverleners ter ondersteuning
patiënt bij uitvoering behandelactiviteiten

Motivatie

- ◆ Intrinsiek / extrinsiek
- ◆ Geen vast gegeven
- ◆ Beïnvloedbaar in gesprek

Motivatie (Miller & Rollnick, 2002)

- ◆ Willen
 - » Ambivalentie
- ◆ Kunnen
- ◆ Readiness

Weten: wat is effectief in MI?

(Miller & Rollnick 2002)

Vier algemene principes:

- 'Express empathy'
- 'Develop discrepancy'
- 'Roll with resistance'
- 'Support self-efficacy'

Uitgevoerd binnen MI-Spirit:

- Empathy, acceptance, collaboration, evocation, autonomy

Hoe: OARS + CT

(Miller & Rollnick 2002, p65 e.v.)

- ◆ Open Questions
- ◆ Affirm
- ◆ Reflect
- ◆ Summarize

- ◆ Ontlokken van change talk
 - » statements of desire, reasons, need, ability, taking steps, commitment to change

Hoe niet: MI-inconsistent

- ◆ Advise without permission
- ◆ Confront
- ◆ Direct
- ◆ Opinion
- ◆ Raise concern without permission
- ◆ Warn

Ambivalentie (1)

- ◆ Wel en niet willen tegelijk
- ◆ Is normale fase veranderingsproces

Ambivalentie (2)

- ◆ Werken aan ambivalentie vraagt vakmanschap:
 - » Bijvoorbeeld: ‘The Righting Reflex’
 - » Patiënt moet argumenten voor verandering aandragen:
‘As I hear myself talk I learn what I believe’
(self-perception theory: Bem, 1967, 1972)

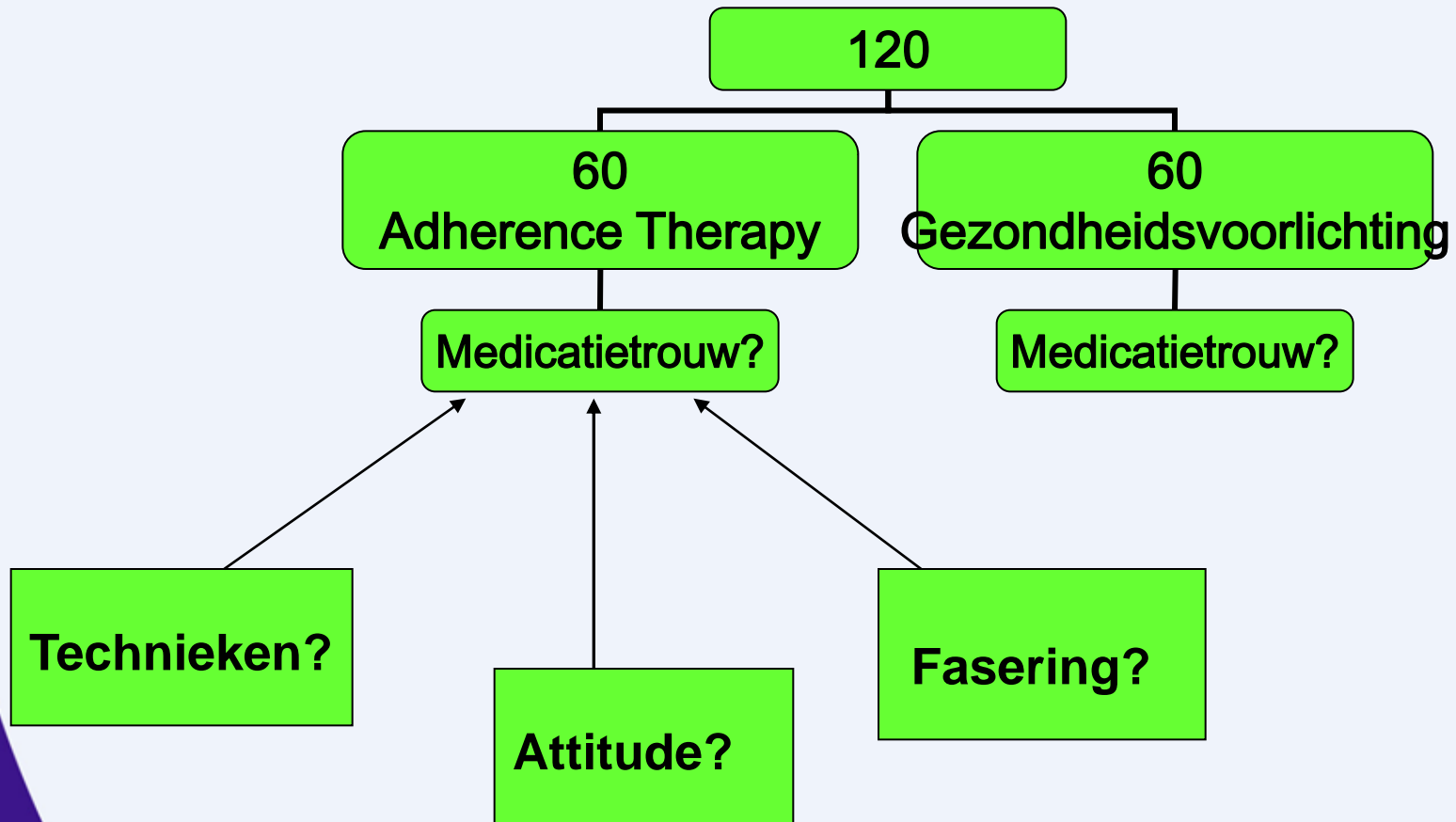
Edwin

- ◆ ‘... (van de medicijnen, JD) zou ik graag vanaf willen, want ik word er impotent van, en ik heb een kinderwens. Ook op creatief vlak komt er niets meer uit me (...). Het Riagg geeft me geen mogelijkheid te stoppen met medicatie; ze dreigen met opname in een inrichting. Dit is voor mij een groot dilemma.’
- ◆ Reacties lezers: confront, confront, advise, opinion, warn, confront
- ◆ Vanuit MI: wat te doen?

Adherence therapy

(Barkhof, 2003)

Wat moet de therapeut nu doen en hoe moet hij zich nu opstellen, om op lange termijn medicatietrouw te bereiken?

MI-bekwaam?

Halverwege de pilotfase: eerste bevindingen

- ◆ MI-Spirit
- ◆ EE, DD, RR, SS
- ◆ OARS
- ◆ CT
- ◆ MIIN
 - » AD-WP, CON, DIR, OP, RC-WP, WA

Valkuil: constructieve zelfconfrontatie

- ◆ ‘confrontation means: to bring face to face’
- ◆ ‘which is not necessarily: going head to head’
- ◆ ‘to confront is to help another person face the facts’
- ◆ ‘in this sense, confrontation is a goal, rather than a therapeutic procedure’

Miller et al. (1993, p460)

Doen: korte casuïstiek

- ◆ Jimmy

H: Het zou mij helpen als ik weet wat er gebeurd is en of ik je kan helpen. Maar je hoeft natuurlijk niet over iets te praten als je dat niet wil, dat is helemaal aan jou om te bepalen.

- ◆ Darrel

H: Okay, je gaf aan dat de medicatie je slaperig maakt terwijl je aan het werk bent. Zijn er nog meer dingen waarbij medicatie op de een of andere manier jouw doel om een goede baan te behouden, in de weg staat?

(ontleend aan McCracken & Corrigan, 2008)

Laagdrempelige toepassingen

Therapeutisch:

- ◆ MI als interventie ter bevordering van medicatietrouw

Omgang:

- ◆ MI multidisciplinair uitvoeren: Spirit + MI-strategieën
- ◆ Herkennen ambivalentie
- ◆ Onderscheid in willen, kunnen, readiness
- ◆ Koppelen aan doelen van patiënt
- ◆ Uitlokken 'change talk'